

VARTIOJÄRJESTELMÄ LEIRILLÄ

Leiriläisten jakaminen vartioiksi ja vartioina toimiminen helpottaa savunjohtajien työtä. Lisäksi vartiojärjestelmä on keskeinen osa partiomenetelmää niin viikoittaisessa toiminnassa kuin leiriolosuhteissakin.

Vartiojärjestelmä tarkoittaa toimimista pienryhmissä, vertaisryhmissä, joissa jokaisella on oma paikkansa. Ryhmä päättää yhdessä yhteisistä asioista, jakaa tehtävät ja yhdessä kantaa vastuun tehdyistä päätöksistä.

Vartio on vertaisryhmä, jos sen jäsenet ovat monien ominaisuuksiensa osalta samankaltaisia. Tällaisia ryhmätoimintaan liittyviä ominaisuuksia ovat mm. ikä, sukupuoli, kiinnostuksen kohteet ja taitotaso.

VARTION KOKOONPANO LEIRILLÄ

Leirin arjessa toimitaan pääsääntöisesti leirivartioina. Kilkkeellä on tehty päivittäisiä ohjelmalaaksoja varten poikkeusratkaisuja vartiojärjestelmään. Kilkkeen päivittäisten ohjelmalaaksojen käytännön järjestelyjen helpottamiseksi on päätetty, että leiriläiset toimivat päiväohjelmissa pieninä ns. ohjelmavartioina. Savut saavat erillisen ohjeen vartiojaoista ohjelmissa (ohje savukansiossa). Pääsääntöisesti ohjelmiin osallistutaan 4-5 hengen vartioina, jonka yksi jäsen toimii vartionjohtajana.

Suomen Partiolaisten käyttämän ikäkausijaon ja ohjelman mukaan tarpojavartion vartionjohtajana toimii yksi tai useampi samoajaikäinen vartionjohtaja, jotka voivat tarvittaessa vaikka vaihtua leirin aikana. Vartionjohtaja vastaa tarpojavartion tilannejohtamisesta eli homman käytännön pyörittämisestä. Vartionjohtajan ja koko tarpojavartion tukena toimii aikuinen luotsi, jonka tehtävänä on hahmottaa tarpoajakäisen partiopolkua kokonaisuutena.

Samojavartion vartionjohtajana toimii itsekkin samoajaikäinen nuori, tukena aikuinen luotsi. Samoajaikäisellä vartionjohtajalla tulee vj-pestin lisäksi olla mahdollisuus kuulua omanikäistensä vartioon.

Leirioloissa vartiojärjestelmää pitää soveltaa, koska leirioloissa sekä tarpojien että samoajien ohjelman tulee voida toteutua yhtä aikaa. Talvikauden viikkokokouksissa tarpojien vartionjohtajana toimiva samoaja voi yhtenä iltana hoitaa vj-pestiään ja seuraavana osallistua oman samojavartionsa toimintaan. Leirioloissa vj:na toimivan samoajan pitäisi voida sekä hoitaa vj-pestiään että olla omassa samoajaporukassaan. Leirillä savu joutuu siis soveltamaan sitä, miten samoajan kohdalla voidaan toteuttaa nämä molemmat. Soveltamisratkaisuihin vaikuttaa oleellisesti se, onko tarpojavartio vastikään seikkailijoista tarpojiksi siirtynyt porukka vai jo tarpoajakäuden loppupuolella oleva vartio. Luotsin tulee tuntea tarpoajakäisensä niin hyvin, että kykenee ratkaisemaan tarpojien vartionjohtajakuvioon parhaalla mahdollisella tavalla.

Savussa joudutaan tekemään monia käytännön ratkaisuita, joihin ei voida antaa yleispäteviä ohjeita. Peruseriaate on kuitenkin se, että sekä tarpojien että samoajien tulee saada kokea oman ikäkautensa leirielämää.

Vartionjohtajat

Vartionjohtajan tehtävänä on leirillä vastata tilannejohtamisesta. Savunjohtajan ja luotsien tulee tukea vartionjohtajaa tehtävässään ja järjestää savussa esim. palaveria, joissa vartionjohtajat saavat tietoa leiriohjelmasta ja muista ajankohtaisista asioista. Tarkempi kuvaus vartionjohtajan tehtävistä on vartionjohtajan ja luotsien tehtäväluettelossa.

TARPOJAVARTIO

Vartion kokosuositus on tytöillä 4 – 8, pojilla 8 – 12. Leirivartion koko kannattaa miettiä erikseen, mutta tytöt kaipaavat pienemmän ryhmän ja pojat selvästi suuremman. Vartion kokoa kannattaa leirillä soveltaa siten, että suosii sitä, että vartio mahtuu yhteen majoitteeseen.

Tytöt ja pojat ovat tässä iässä vartioissa erikseen.

Vartio on luonnollinen vartio tai mahdollisimman lähellä sitä.

Vartion johtajana toimii yksi tai kaksi tuttua samoajaikäistä.

Vartiota voi tietyissä rajatuissa tilanteissa, ohjatusti ja sovitusti (esim. ohjelmalaaksossa) johtaa myös kokenut tarpoajaikäinen. Tarpoajaikäisten ohjelmaan kuuluvat tilannekohtaiset johtamisharjoitukset.

Vartio tarvitsee jonkun henkilön ohjaamaan ryhmänä toimimista, mutta tämän henkilön ei koko ajan tarvitse olla samoajaikäinen vartionjohtaja. Savuissa voidaan päättää esim. siitä, että savussa oleva vaeltaja tai aikuinen nukkuu tarpojavartion kanssa, jolloin samoaja pääsee omaan vertaisryhmäänsä.

Vartiota tukee aikuinen luotsi.

Vartiolla on savussa oma telttä-alue.

SAMOAJAVARTIO

Vartion koko on noin 3 – 12 samoajaa. Pojat viihtyvät edelleen hiukan isommissa ryhmissä kuin tytöt.

Tytöt ja pojat ovat eri vartioissa.

Vartion johtaja on itsekin samoajaikäinen.

Vartionjohtajan tukena toimii luotsi.

Vartiolla on savussa oma telttä-alue.

Samoajaikäisten tulee saada olla leirillä paljon oman ikäkautensa ryhmissä, mutta myös kantaa vastuuta leirivartion johtamisesta leirin tilanteissa. Savussa voidaan päättää, että samoajavartio asuu omana joukkonaan, mutta kaikissa ratkaisuisissa pitää ottaa huomioon myös se, että tarpojat tarvitsevat jonkun ohjaamaan vartiotaan.